

**TÜRKİYEDE ARAPÇA DİL YETERLİLİĞİNİ ÖLÇEN SINAVLARA (YDS -YKS -
YÖKDİL) HAZIRLIKTAKI MEDYA ARAÇLARINDAN EL-CEZİRE-NET
PORTALININ ETKİN KULLANIMI**

Dr. Öğr. Üyesi Mevlüt ÖZTÜRK*

ÖZET

Türkiye’de Arapça yabancı dil bilgisi seviyesini tespit etmek için farklı sınavlar yapılmaktadır. Bu sınavlardan en çok katılımlı olanları Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (ÖSYM) tarafından uygulanmakta olan Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı (YDS), Yükseköğretim Kurumları Yabancı Dil Sınavı (YKS) ve Yükseköğretim Kurumları Yabancı Dil Sınavı (YÖKDİL)’dir. Kazanım sağlamada dil yeterliliğinin sorgulandığı ülkemizde ÖSYM tarafından yapılan bu tür sınavlara hazırlıkta ciddi bir çalışma ve metodun yanında doğru ve pratik kaynaklardan hazırlık gerektirmektedir. Bu çalışmada bu tür sınavlara hazırlıkta el-Cezire-net portalının etkinliği örnek uygulama yoluyla ortaya konulmaya çalışılmıştır. Çalışmada yapılan bu sınavlar hakkında bir analiz yapılmış, sınav konularının portalda yer alan konularla benzerliği tespit edilerek örnek sorular üzerinden bu tür sınavlara hazırlıkta portalın ne kadar etkin ve faydalı olduğu ortaya konulmaya çalışılmıştır. Çalışmada el-Cezire-net portalında yer alan alan konu başlıkları ve bu başlıklara ait alt konular ile haber başlıklarının sınav konularını kapsadığı görülmüştür. Ayrıca el-Cezire-net portalında sınav soruları ile örtüşen daha çok metin ve haberin olduğu tespit edilmiştir. Bu durumun adayın sorulan konu ile ilgili daha çok bilgi, kelime ve cümle yapıları ile karşılaşmasını sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Sınavları, el-Cezire-net, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (ÖSYM), Ölçme Aracı.

*Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, Arap Dili Eğitimi Ana Bilim Dalı, mevlutozturk@erbakan.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5711-520X

EFFECTIVE USE OF ALJAZEERA.NET PORTAL, ONE OF THE MEDIA TOOLS, IN THE PREPARATION FOR THE EXAMS (YDS -YKS -YÖKDİL) TESTING THE PROFICIENCY IN ARABIC LANGUAGE IN TURKEY

ABSTRACT

Different exams are conducted in Turkey to determine the knowledge level in Arabic language. Among these exams, the Foreign Language Proficiency Exam (YDS), the Foreign Language Exam of Higher Education Institutions (YKS) and the Foreign Language Exam of Higher Education Institutions (YÖKDİL) administered by the Presidency of Assessment, Selection and Placement Center (OSYM) are the ones with the highest participation. Preparation for those exams by the Presidency of Assessment, Selection and Placement Center (OSYM) in which the language proficiency is tested for the acquisition in our country requires correct and practical resources as well as following a serious study way and method. The purpose of this study is to present the efficiency of aljazeera.net portal through model practice method in preparation for such exams. In the study, an analysis has been performed about those exams, the similarity of the exam subjects with the subjects on the portal has been identified and it has been tried to reveal how effective and useful the portal is in preparation for such exams through sample questions. In the study, it has been found that the topics in the aljazeera.net portal and the sub-topics and news headlines belonging to those topics covered the exam subjects. In addition, it has been determined that there are more texts and news covering with the exam questions in aljazeera.net portal. It is considered that this will provide candidates to experience more information, word and sentence structures about the subjects included in the exams.

Keywords: Foreign Language Exams, aljazeera.net, The Presidency of Assessment, Selection and Placement Center (OSYM), Assessment Tool.

1.GİRİŞ

Ülkemizde Arapça yabancı dil bilgisi seviyesini tespit etmek için farklı sınavlar yapılmaktadır. Bu sınavlardan en çok katılımlı olanları Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (ÖSYM) tarafından uygulanmakta olan Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı (YDS), Yükseköğretim Kurumları Yabancı Dil Sınavı (YKS) ve Yükseköğretim Kurumları Yabancı Dil Sınavı (YÖKDİL)dir. Bu sınavlardan YDS “Yabancı Dil Bilgisi Seviye Belirleme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” uyarınca yabancı dil tazminatı almak isteyen kamu personelinin yabancı dil bilgisi seviyesini belirlemek amacının yanında dil yeterliliği isteyen kamuya ait kadrolarda atanmada ve akademik atanma ve yükselmelerde de kullanılmaktadır. YKS ise ortaöğretimden yükseköğretime geçişte uygulanan bir sınavdır. Bu sınava giren adayların diğer alan sınavları ile birlikte elde ettiği puana göre üniversitelerin Arap Dili ile ilgili eğitim verilen programlara yerleşmesi yapılmaktadır. YÖKDİL ise akademik atanma ve yükselmelerde adayın dil becerisini ölçmeyi amaçlayan bir sınavdır. Bu sınavların dil becerisini ölçme ile Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (ÖSYM) tarafından uygulanması gibi ortak özelliklere sahip olmasının yanında hedeflerinin farklı olması sınav içeriğinin de farklı olmasının beraberinde getirmiştir.

el-Cezire-net portalının dil sınavlarında etkin kullanılmasının öneminden önce çalışmanın basamakları olması açısından öncelikle Arapça dil sınavları ile ilgili aşağıdaki konuların incelenmesi amaçlanmıştır:

- a. Dil yeterliliğinin ölçen sınavların yapılış amaçlarının ve yapılarının ortaya konması.
- b. Sınavların karşılaştırılarak farklı yönlerinin belirtilmesi.

Çalışmanın ana kısmında ise sınav soruları ile el-Cezire-net İnternet portalında yer alan farklı alana ait bilgilerin karşılaştırılarak sınav sorularındaki konular ile ne kadar örtüşükleri ortaya konulmuş, çalışmanın sonunda ise portaldaki bir metinden sınavlarda yer alan soru türlerine göre örnek sorular hazırlanarak portalın hazırlıktaki etkinliğini göstermek amaçlanmıştır.

1.1.Dil Yeterliliğini Ölçen Sınavların (YDS -YKS -YÖKDİL) Yapılış Amaçları ve Yapıları

1.1.1. Sınavların Yapılış Amaçları:

YDS “Yabancı Dil Bilgisi Seviye Belirleme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” uyarınca Yabancı dil tazminatı almak isteyen kamu personelinin yabancı dil bilgisi seviyesini belirlemek amacının yanında dil yeterliliği isteyen kamuya ait kadrolarda atanmada ve akademik atanma ve yükselmelerde de kullanılmaktadır. **YKS** ise ortaöğretimden yükseköğretime geçişte uygulanan bir sınavdır. Adayın diğer alan sınavları ile birlikte bu sınavın sonucuna göre üniversitelerin Arap Dili ile ilgili eğitim verilen programlara geçmesi için yapılmaktadır. **YÖKDİL** ise akademik atanma ve yükselmelerde adayın dil becerisini ölçmeyi amaçlayan bir sınavdır.

1.1.2. Sınavların Yapıları:

1.1.2.1. Soru Sayısı ve Sınav Süresi:

Yapılan bu üç sınavda da adaylara 80 soru yöneltilmekte YDS ve YÖKDİL’de sınav süresi 180 dakika YKS’de ise 120 dakikadır. Ayrıca YDS ve YÖKDİL’de adayların sorulara verdikleri yanlış cevaplar dikkate alınmaz iken YKS’de doğru cevap sayısından yanlış cevap sayısının dörtte biri çıkarılarak hesaplanma yapılmaktadır.

1.1.2.2. Soruların Alanları:

Uygulanmakta olan bu sınavların amaçlarının farklı olması nedeniyle soru alanlarının da farklılaştığı görülmektedir. ÖSYM’nin bu üç sınavdaki sorularda sosyal bilimler, fen bilimleri ve sağlık bilimleri alanları ile ilgili konulara yer verdiği görülmektedir. Bu sınavlardan YÖKDİL daha çok akademik atanma ve yükselmeler ile lisansüstü eğitimde kullanılması nedeniyle adayın bu üç alandan kendi amaçlarına uygun alanı seçmesine izin verilmiştir. Diğer sınavlar YDS ve YKS’de ise 3 alana ait konu başlıklarından soruların sorulduğu görülmektedir. Fakat ÖSYM Arapça ile ilgili olarak aldığı karar neticesinde son zamanlarda YÖKDİL Arapçayı sadece sosyal bilimler alanında yapmaya başlamıştır. ÖSYM’nin aldığı bu kararın altında Arapça’nın daha çok sosyal bilimler ile ilgili çalışmalar yapan adayların tercih etmesi, diğer alanlarda tercihin az olması ve bu yüzden de hazırlık yapılmasına gerek olmadığı gibi nedenler etkili olmaktadır. Fakat görevi böyle bir sınav yapmak olan bir kurumun diğer dillerde farklı alanlara yer verdiği gibi Arapça’da da farklı

alanlara yer vermesi gerekmektedir. Çünkü böyle bir tutum Arapçayı sadece sosyal bilimler alanının da çalışma yapılabilecek bir dil olarak yanlış algılamaya götüreceği gibi, çalışmalarındaki çeşitliliği de sınırlandıracaktır.

1.1.2.3. Soru Tipleri:

Uygulanan sınavlarda sınavların özelliğine göre boşluk doldurma, cümle tamamlama, paragraf, cümle çeviri, anlam bütünlüğünü bozan cümleyi bulma, anlam bütünlüğünü sağlayan cümleyi bulma, anlamca yakın cümleyi bulma, diyalog tamamlama, verilen duruma uygun ifadeyi bulma türlerinde sorular sorulmaktadır.

Tablo 1. Sınavlara Göre Soru Tiplerinin Genel Dağılımı

Soru Tipi	YDS		YKS		YÖKDİL	
	Soru Sayısı	%	Soru Sayısı	%	Soru Sayısı	%
Boşluk Doldurma	26	32,5	20	25	30	37,5
Cümle Tamamlama	10	12,5	8	10	11	13,75
Paragraf	20	25	15	18,75	15	18,75
Cümle Çeviri	6	7,5	12	15	12	15
Anlam Bütünlüğünü Bozan Cümleyi Bulma	5	6,25	5	6,25	6	7,5
Anlam Bütünlüğünü Sağlayan Cümleyi Bulma	4	5	5	6,25	6	7,5
Anlamca Yakın Cümleyi Bulma	4	5	5	6,25	0	0
Diyalog Tamamlama	5	6,25	5	6,25	0	0
Verilen Duruma Uygun İfadeyi Bulma	0	0	5	6,25	0	0
TOPLAM	80	100	80	100	80	100

Tablo 2. Yükseköğretim Kurumları Yabancı Dil Sınavı (YKS) Arapça Soru Tiplerinin Dağılımı

BÖLÜM	SORU NO	SORU	TİPİ	ADET	YÜZDE
1	1. – 8.	Sorularda, cümlede boş bırakılan yerlere uygun düşen sözcük ya da ifadeyi bulunuz.	Boşluk Doldurma	8	
2	9. – 15.	Sorularda, cümlede boş bırakılan yerlere uygun düşen sözcük ya da ifadeyi bulunuz.	Boşluk Doldurma	7	25
3	16. – 20.	Sorularda, aşağıdaki parçada numaralanmış yerlere uygun düşen sözcük ya da ifadeyi bulunuz.	Boşluk Doldurma	5	
4	21. – 28.	Sorularda, verilen cümleyi uygun şekilde tamamlayan ifadeyi bulunuz.	Cümle Tamamlama	8	10
5	29. – 31.	Soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.	Paragraf	3	
6	32. – 34.	Soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.	Paragraf	3	
7	35. – 37.	Soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.	Paragraf	3	18,75
8	38. – 40.	Soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.	Paragraf	3	
9	41. – 43.	Soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.	Paragraf	3	
10	44. – 48.	Sorularda, karşılıklı konuşmanın boş bırakılan kısmını tamamlayabilecek ifadeyi bulunuz.	Konuşma Tamamlama	5	6,25
11	49. – 53.	Sorularda, verilen cümleye anlamca en yakın olan cümleyi bulunuz.	Anlamca Yakın Cümleyi Bulma	5	6,25
12	54. – 58.	Sorularda, verilen durumda söylenmiş olabilecek sözü bulunuz.	Verilen Duruma Uygun İfadeyi Bulma	5	6,25
13	59. – 63.	Sorularda, boş bırakılan yere, parçada anlam bütünlüğünü sağlamak için getirilebilecek cümleyi bulunuz.	Cümle Tamamlama	5	6,25
14	64. – 69.	Sorularda, verilen Arapça cümleye anlamca en yakın Türkçe cümleyi bulunuz.	Cümle Çeviri	6	7,5
15	70. – 75.	Sorularda, verilen Türkçe cümleye anlamca en yakın Arapça cümleyi bulunuz.	Cümle Çeviri	6	7,5
16	76. – 80.	Sorularda, cümleler sırasıyla okunduğunda parçanın anlam bütünlüğünü bozan cümleyi bulunuz.	Anlam Bütünlüğünü Bozan Cümleyi Bulma	5	6,25
TOPLAM				80	100

Tablo 3. Yükseköğretim Kurumları Yabancı Dil Sınavı (YÖKDİL) Arapça Soru Tiplerinin Dağılımı

BÖLÜM	SORU NO	SORU	TİPİ	ADET	YÜZDE
1	1.- 20.	Sorularda, cümlede boş bırakılan yerlere uygun düşen sözcük ya da ifadeyi bulunuz.	Boşluk Doldurma	20	
2	21.- 25.	Sorularda, aşağıdaki parçada numaralanmış yerlere uygun düşen sözcük ya da ifadeyi bulunuz.	Boşluk Doldurma	5	37,5
3	26.- 30.	Sorularda, aşağıdaki parçada numaralanmış yerlere uygun düşen sözcük ya da ifadeyi bulunuz.	Boşluk Doldurma	5	
4	31.- 41.	Sorularda, verilen cümleyi uygun şekilde tamamlayan ifadeyi bulunuz.	Cümle Tamamlama	11	13,75
5	42.- 47.	Sorularda, verilen Arapça cümleye anlamca en yakın Türkçe cümleyi bulunuz.	Cümle Çeviri	6	
6	48.- 53.	Sorularda, verilen Türkçe cümleye anlamca en yakın Arapça cümleyi bulunuz.	Cümle Çeviri	6	15
7	54.- 59.	Sorularda, parçada anlam bütünlüğünü sağlamak için boş bırakılan yerlere getirilebilecek cümleyi bulunuz.	Anlam Bütünlüğünü Sağlayan Cümleyi Bulma Anlam	6	7,5
8	60.- 65.	Sorularda, cümleler sırasıyla okunduğunda parçanın anlam bütünlüğünü bozan cümleyi bulunuz.	Bütünlüğünü Bozan Cümleyi Bulma	6	7,5
9	66.- 68.	Soruları aşağıda verilen parçaya göre cevaplayınız.	Paragraf	3	
10	69.- 71.	Soruları aşağıda verilen parçaya göre cevaplayınız.	Paragraf	3	
11	72.- 74.	Soruları aşağıda verilen parçaya göre cevaplayınız.	Paragraf	3	18,75
12	75.- 77.	Soruları aşağıda verilen parçaya göre cevaplayınız.	Paragraf	3	
13	78.- 80.	Soruları aşağıda verilen parçaya göre cevaplayınız.	Paragraf	3	
TOPLAM				80	100

Tablo 4. Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı (YDS) Arapça Soru Tiplerinin Dağılımı

BÖLÜM	SORU NO	SORU	TİPİ	ADET	YÜZDE
1	1. - 6.	Sorularda, cümlede boş bırakılan yerlere uygun düşen sözcük veya ifadeyi bulunuz.	Boşluk Doldurma	6	
2	7. - 16.	Sorularda, cümlede boş bırakılan yerlere uygun düşen sözcük veya ifadeyi bulunuz.	Boşluk Doldurma	10	
3	17.- 21.	Sorularda, aşağıdaki parçada numaralanmış yerlere uygun düşen sözcük veya ifadeyi bulunuz.	Boşluk Doldurma	5	32,5
4	22.- 26.	Sorularda, aşağıdaki parçada numaralanmış yerlere uygun düşen sözcük veya ifadeyi bulunuz.	Boşluk Doldurma	5	
5	27. - 36.	Sorularda, verilen cümleyi uygun şekilde tamamlayan ifadeyi bulunuz.	Cümle Tamamlama	10	12,5
6	37. - 42.	Sorularda, verilen Arapça cümleye anlamca en yakın Türkçe cümleyi, Türkçe cümleye anlamca en yakın Arapça cümleyi bulunuz.	Cümle Çeviri	6	7,5
7	43.-46	Soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.		4	
8	47.- 50.	Soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.		4	
9	51.- 54.	Soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.	Paragraf	4	25
10	55.- 58.	Soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.		4	
11	59.- 62.	Soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.		4	
12	63. - 67.	Sorularda, karşılıklı konuşmanın boş bırakılan kısmını tamamlayabilecek ifadeyi bulunuz.	Diyalog Tamamlama	5	6,25
13	68. - 71.	Sorularda, verilen cümleye anlamca en yakın cümleyi bulunuz.	Anlamca Yakın Cümleyi Bulma	4	5
14	72. - 75.	Sorularda, boş bırakılan yere, parçada anlam bütünlüğünü sağlamak için getirilebilecek cümleyi bulunuz.	Anlam Bütünlüğünü Sağlayan Cümleyi Bulma	4	5
15	76. - 80.	Sorularda, cümleler sırasıyla okunduğunda parçanın anlam bütünlüğünü bozan cümleyi bulunuz.	Anlam Bütünlüğünü Bozan Cümleyi Bulma	5	6,25
TOPLAM				80	100

2. İçerik Yönünden Sınavların Karşılaştırılması

Sınavların amaçlarının farklı olması, sınavların alanlarının, konularının ve sınav sürelerinin farklı olmasına neden olmuştur. Nasıl ki bir programda müfredat, metot ve teknikler ile kullanılan materyaller vb. hedefe göre belirleniyorsa sınavın kurgusu da hedefine göre değişmektedir. Giriş bölümünde bu sınavların her birinin bir amacı olduğu ve bu amaçların ne olduğu üzerinde durulmuştu. Sınav sorularının içeriği de amaca göre şekillenmiştir. İçerik üzerindeki incelememiz sonucunda aşağıdaki hususlar dikkatimizi çekmektedir:

- Sınavların farklı hedefler taşıması içeriklerinde farklılaşmalara neden olmuştur.
- Sınavlarda içerik büyük bir çoğunlukla seçilen alanı yansıtmaktadır.
- İçerikte adayın Arapça'nın genel gramer ve sözcük yapısına sahip olmakla birlikte girdiği alanının teknik sözcük yapısına da sahip olması gerekmektedir.
- İçerikte sınırlı olsa da gramer sorularına yer verilmekle birlikte sorular adaydan okuduğunu anlama ve uygulamasını istemektedir.
- YDS ve YKS'de herhangi bir alan ayırımı bulunmadığı için adayın bütün alanlarda genel de olsa bir sözcük birikimi ile bilgiye sahip olması gerekmektedir.
- YÖKDİL Arapça sadece sosyal bilimler alanında yapıldığı için tek alan olması içerik açısından aday için avantajları olsa da tek alan içerikleri ile daha ayrıntılı teknik bilgilerin sorulması aday için bir dezavantaja dönüşebilmektedir.
- İçerik ile modern Arapça bilgisinin ölçülmesi ön plana çıktığı gibi içerikler ayrıca adayların güncel konu ve meselelere ait bilgilerini de ölçmeyi hedeflemektedir. Örneğin küresel ısınma, güncel eğitim anlayışı, evren ve dünyanın yapısı, günümüzde görülen hastalıklar vb. güncel konularda alt bilgiye sahip olunması içerik açısından gerekmektedir.
- Boşluk doldurma, diyalog, cümle tamamlama, anlatım akışını bozan cümleler ve paragraf tamamlama içeriklerinde adayın analiz ve sentez gücünün ölçülmesi amaçlanmaktadır.
- Arapça eş anlamlılığın büyük bir önem arz ettiği bir dildir. İçerikte eş anlamlı kelimelerin sorulmasının ötesinde aynı anlama gelse de sözcüğün kullanıldığı bağlam sorulmak istenmesi içerikte sözcüklerin nüanslarının ön plana çıkarıldığı görülmektedir.
- Arapça'da fiillerin ve terkiplerin kullanıldığı harfi cer yapılarının en ince ayrıntısına kadar içerikte yer verildiği görülmektedir.
- Arapça'dan Türkçeye ve Türkçe'den Arapçaya çevirilerde içerikten gramer kurallarının işletilmesine ve anadil yani Türkçe ile Arapça arasındaki ifade tarzının en ince ayrıntılarına içerikte yer verilmektedir.
- YDS ve YKS'de paragraf sorularının yer aldığı içeriklerin 3 alanı da yansıtacak şekilde farklı alanlarda konular olduğu YÖKDİL'de ise sadece sosyal bilimler alanına ait içerikler olduğu görülmektedir.
- Ortaöğretimden yükseköğretime geçiş sınavı olması nedeniyle YKS lisans öncesi adaylara hitap etmektedir. Bu nedenle de bu sınavda YDS ve YÖKDİL'e nazaran içeriklerin daha kısa tutulduğu görülmektedir.
- Türkçe-Arapça, Arapça-Türkçe çeviri sorularında adayın özellikle de Türkçe gramer bilgisinin soruların cevaplanmasında çok önemli olduğu görülmektedir.

3. Sınav Soruları ve el-Cezire-net Portalında Yer Alan Bilgilerin Karşılaştırılması

Çalışmanın bu kısmında sınav soruları ile el-Cezire-net portalında yer alan farklı alanlara ait bilgilerin karşılaştırılarak sınav sorularındaki konular ile ne kadar örtüşüklerinin ortaya konması amaçlanmaktadır.

Ülkemizde yabancı dil eğitimi konusunda çeşitli nedenlerle yaşanan bir fobinin olduğu açıktır. Dil öğrenimde çeşitli nedenlerle oluşan bu fobi yıllarca üzerinde eğitimciler tarafından çalışılmasına rağmen henüz ne yazık ki bir hobiyeye dönüşmemiştir. Son yıllarda Milli Eğitim Bakanlığı, üniversiteler ve de sivil toplum kuruluşları bunun üzerinde yoğun bir çalışma içerisindeyler. Dil öğreniminde gramer merkezli yapı yerini pratik uygulamalara bırakması ile büyük bir gelişme gözükse de her yönden olduğu gibi eğitim yönünde de büyük gelişmeler kaydeden ülkemizin başarılarına bunun yakışmadığı da bir gerçektir. Dil öğretimindeki bu başarısızlık sadece batı dillerinde görülmektedir. Yıllarca eğitim sistemimizde batı dillerinin (İngilizce, Almanca, Fransızca) yanında doğu dillerinden en çok yer verilen Arapça'da da bu başarısızlık açıkça görülmektedir. İmam hatip ortaokulları, liseleri ve ardından İlahiyat ve İslami İlimler Fakülteleri ile Arapça eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören çoğu öğrenci neredeyse çocukluk yaşında başladığı Arapçayı yeteri bir şekilde öğrenememektedir. Bunun dil öğretiminde konulan hedef-davranışlardan, müfredata müfredattan kullanılan teknik-metot ve materyale kadar birçok nedeni üzerinde durulmuştur. Bu nedenle de sürekli olarak bu unsurların düzeltilmesi için çabalar verilmiştir. Bu süreçlerin sonuç kısmı olan ve elde edilen kazanımların tespit edilmesinin göstergesi olan ölçme ve değerlendirme konusunda da yine sürekli yenilenme ve geliştirme çalışmaları yapılmıştır ve sürekli olarak da yeni arayışlarla bu çalışmalar yapılmaktadır.

Dil eğitimi ile ilgili yapılan birçok çalışma ölçme ve değerlendirmenin bu sürecin çıktısı olduğu bu nedenle de elde edilen kazanımın tespit edilmesinde en önemli unsurlardan biri olduğunu ifade eder(Tasa ve Furat, 2012, s.10). Dil öğreniminde başarının artması için bu sürece çok önem vermek bir zorunluluktur. Nasıl ki ağırlık farklı ölçüler ile ölçülemez ise dil ile ilgili kazanımların da uygun araçlarla ve çok hassas bir şekilde ölçülmesi gerekmektedir.

Bugün eğitim sistemimizde yabancı dil yeterlilikleri farklı sınavlar ile ölçülmektedir. Bu ölçülen yeterliliklerin tespit edilmesi ve sahip olunan dil seviyesinin tespitinin belgelenmesinde yapılan sınavların geniş katılımlı olanı ise ÖSYM tarafından yapılmaktadır.

Bu nedenle eğitim sistemimizdeki bireyler için ÖSYM'nin yaptığı dil sınavları büyük bir önem arz etmektedir. Yabancı dil bilgileri ile kazanım elde etmek isteyenler için merkezin yaptığı bu dil sınavları çok önemlidir. Zaten son yıllarda merkezin farklı yöntem ile yaptığı bu sınavlara katılımın her geçen gün artması da bunun en büyük göstergesidir.

Çalışmanın giriş kısmında merkezin yaptığı sınavların genel özellikleri hakkında bilgi verilmişti. Adayın nasıl bir sınavla karşılaşacağını bilmesi çalışma metodu açısından çok önemlidir. Sınavın genel özellikleri bilindikten sonra 2. aşama olarak merkez tarafından son yıllarda yapılan ve merkezin sitesinde yayımlanan soruların incelenmesi gerekmektedir.

ÖSYM tarafından yapılan sınavlarda sorulan soruların alan ve bu alanların alt konularına göre tasnif edilerek yapılan örneklem çalışmasının sonucunda aşağıda sunulan bir tablo ile karşılaşmaktayız.

Tablo 5. Sosyal Bilimler Alanında Örneklem Olarak Seçilen Sınav Sorularının Alt Başlık ve Konu Dağılımı

Dil	Dil kuralları
Dil	Arap dilinin katkısı
Dil	Arap dili yazılı ürünleri
Dil	Dünya dilleri
Eğitim	Arap ülkelerinde eğitim
Eğitim	Çocuk eğitimi
Eğitim	Çocuk-ahlak
Eğitim	Çocuk-şiddet
Ekonomi	Petrol fiyatları
Ekonomi	Dünya ekonomik pazarın çökmesi
Ekonomi	Kadının çalışma hayatına katılımı
Spor	Futbol-dünya kupası
Spor	Basketbol
Kültür ve medeniyet	İslam mimarisi
Kültür ve medeniyet	Medeniyet-su ilişkisi
Kültür ve medeniyet	Osmanlı-kültür ve medeniyet
Tarih	Eyyubi hanedanı
Tarih	Hammurabi
Tarih	Osmanlı tarihi
Tarih	İstanbul'un fethi
Coğrafya	Mevlana müzesi
Coğrafya	Süveyş kanalı
Coğrafya	Hamat kalesi
Teknoloji	İnternetin etkileri
Teknoloji	Dijital teknolojinin kullanımı
Arkeoloji	Kafatası incelemesi
Arkeoloji	Mezar
Sanat	Çocuğun sanat eğitimi
Sanat	Plastik sanatlar
Sanat	Oskar ödülü genel
Sosyoloji	Sosyal olay- işsizlik-terör-suç
Sosyoloji	Sosyal ilişki-yalnızlık-sınıf farklılığı
Biyografi	İbni Sina
Biyografi	Hasen ibn heysem
Kültür	Müze
Kültür	Kitap
Kültür	Hiyeroglif yazısı
Yaşam	Evlilik adeti

Yaşam	Köy ve kentte yaşam
Yaşam	Banliyöde yaşayanlar
Mekân	Fatimi-ezher camii
Mekân	Fatimi dönemi bir caddenin özellikleri
Edebiyat	Cahiliye şiiri
Edebiyat	Muhammed İktbal
Edebiyat	Cübran halil cübran
Edebiyat	Roman
Kavramlar	Sözlük kavramı
Kavramlar	Çeviri kavramı
Siyaset	Asya ülkelerindeki durum
Siyaset	Bürokratik kurallar
İletişim	Çevre ile iletişim
Kültür- sanat	Escorial kütüphanesi
Kültür- sanat	Hint festivalleri
Kültür- sanat	Kitap fuarı
Kuruluşlar örgütler	Dünya sağlık örgütü

Tablo 6. Fen Bilimleri Alanında Örnekleme Olarak Seçilen Sınav Sorularının Alt Başlık ve Konu Dağılımı

Bilim	Robot teknolojisi
Bilim	Gökyüzü-galaksi
Bilim	Güneş sistemi-güneşin sıcaklığı
Bilim	Dünya-dünyanın sıcaklığı
Bilim	Dünya üzerindeki su ve işlevi
Bilim	Beyin yapısı
Bilim	Parmak izi
Bilim	Canlı bilimleri bilim adamları
Bilim	Yeryüzü-canlılar
Bilim	Cabir b. hayyân icatları
Bilim	Maddenin iletkenliği
Bilim	Gökyüzünün yapısı
Çevre	Çevre kirliliği
Çevre	Su kaynaklarının azalması
Çevre	Maden-petrol
Çevre	İklim değişikliği
Çevre	Hava sıcaklığı
Çevre	Alternatif yenilenebilir doğal enerji kavramı
Çevre	Fosil yakıtın azaltılması
Hayvanlar âlemi	Haşere salgısı
Hayvanlar âlemi	Hayvanlarda görme yetisi
Hayvanlar âlemi	Deniz hayvanları

Hayvanlar âlemi	Hayvanlarda su içme
Hayvanlar âlemi	Kaplanlar
Hayvanlar âlemi	Kediler
Hayvanlar âlemi	Hayvanların genel özelliği
Hayvanlar âlemi	Kurbağalar
Bitkiler âlemi	Zeytin ağacı yaprakları
Bitkiler âlemi	Çöl bitkileri
Teknoloji	Kablo
Teknoloji	Elektronik mikroskop
Teknoloji	Cep telefonu
Teknoloji	Dokuma aletleri
Teknoloji	İletişim

Tablo 7. Sağlık Bilimleri Alanında Örneklem Olarak Seçilen Sınav Sorularının Alt Başlık ve Konu Dağılımı

Psikoloji	Öfke
Psikoloji	Kaygı
Psikoloji	Ruh sağlığı üzerine yapılan bir araştırma
Psikoloji	Psikoloji-eşler arasında öfke kontrolü
Psikoloji	Davranışların babadan oğula intikali
Psikoloji	Sağlık-stres, gerginlik
Psikoloji	Çocuk psikolojisi
Psikoloji	Ergen ebeveyn çatışması
Psikoloji	Kadınların doğum sonrası psikolojik rahatsızlıkları
Sağlık	Kalp krizi ve beyin felci
Sağlık	Emzirmenin faydaları
Sağlık	Antidepresan
Sağlık	Kanser tedavisi
Sağlık	Kadınlarla ilgili haber -sağlık- emzirmede su
Sağlık	Göz hastalığı tedavisi
Sağlık	Sporun kadınlara faydaları
Sağlık	Hastalıklar
Sağlık	Cüzzam hastalığı
Sağlık	Göz ameliyatı
Sağlık	Yeme alışkanlığı
Sağlık	Besin-konserve
Sağlık	Beslenme-balık yemenin önemi
Sağlık	Yeme alışkanlığı
Sağlık	Vitaminler
Sağlık	Solunum
Sağlık	Diş sağlığı
Sağlık	Dünya sağlık örgütü
Sağlık	Sağlık bakanlığı- sigarayı bırakma

Sağlık	Ağız sağlığı
Sağlık	Yeterli beslenme
Sağlık	Arılarla tedavi
Sağlık	Diş sağlığı
Sağlık	Salgın
Sağlık	Çocuk ve gıda
Sağlık	Alternatif tıp hakkında doktorları görüşü
Sağlık	Uyku düzenine dikkat etme
Sağlık	Beslenme- balık tüketimi
Sağlık	Estetik ameliyatı
Tıp	İnsan vücudu- göz yapısı
Tıp	Kemik sistemi

Son yıllarda yapılan sınavlardaki soruların konu başlıkları ile ilgili yukarıdaki tablolarda yer alan analiz sonucunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

- Sınavlarda farklı soru tiplerinde sosyal bilimler, fen bilimleri ve sağlık bilimleri olmak üzere temel 3 alanda çok farklı alt bölümlerde sorulara yer verilmiştir.
- Sağlık alanında psikoloji, estetik ameliyatı, bedensel hareketlerin faydası, uyku düzeni, tıp tarihi, çocuklarda gıda, çeşitli hastalıklar ile bunlardan korunma yolları, beslenme ve önemi ile alınacak gıdaların vücuda katkısı, öfke ve kaygı gibi günümüzün en yaygın psikolojik hastalıkları, kanser, alternatif tıp, sağlık üzerinde iklimin etkisi, kadın sağlığı, davranışların kalıtımsal etkisi, yeme alışkanlığının sağlık üzerindeki etkisi ve salgınlar gibi sağlık alanında geniş bir konu yelpazesinden sorular sorulmuştur.
- Fen Bilimleri alanında bilim, çevre, hayvanlar ve bitkiler âlemi, teknoloji gibi alanının çok sayıda alt başlıkları olan genel alanların sorulduğu görülmektedir. Bu genel konu başlıklarının altında canlı bilimleri, bilim adamları, gökyüzü, gezegenler, güneş ve güneş sistemi, dünyanın yapısı ve üzerinde hayatın işleyişi, alternatif yenilebilir doğal enerji, her yönüyle hayvan ve bitkilerin yaşamına ait bilgiler, fosil yakıtlar ve çevreye verdiği zararlar, robot teknolojisi, çevre kirliliği, beyin yapısı ve işleyişi, elektronik mikroskopa kadar teknolojik araçlar, cep telefonu, parmak izi, iklim ve hava olaylarının oluşumu, madde ve yapısı, su kaynaklarının oluşumu ve azalması, ozon tabakası ve canlılar üzerindeki etkileri, başta petrol olmak üzere madenler ve özellikleri, iletişim araçları ve çalışma prensipleri, bilim adamlarının hayatları ve yaptıkları icatlar gibi yine alanın çok farklı konularından sorular sorulduğu görülmektedir.
- Sosyal Bilimler alanında ise eğitim, dil, ekonomi, spor, teknoloji, yaşam, arkeoloji, sanat, ticaret, kültür ve medeniyet, ilim ve ilmin katkıları, tarih, sosyoloji, siyaset, coğrafya, edebiyat, biyografi, uluslararası kuruluşlar gibi çok sayıda üst başlıklar altında yine çok fazla sayıda alt başlık altında soruların adaylara sorulduğu görülmektedir. Bu üst başlıkların altında anadilin öğrenilmesi, dil kuralları, Arap dili ve katkısı, internetin etkileri, dijital teknolojinin kullanımı ve yaşama etkileri, arkeolojik çalışmalar, enerji ve petrol ticareti, Cübran Halil Cübran, Hasen İbn

Heysem, Muhammed İkbâl, Hammurabi ve Züheyr b. Muhammed b. Ali el-Mehlebi'nin hayatı, anlam farklılığı ve aynılığı, Endülüs, Endülüs'ün Arap medeniyetini Batıya taşınmasındaki rolü, evlilik adeti, plastik sanatlar, tarih sahnesinde yer alan devletler, iş ortaklığı, Şair Halil Havi, beşeri özellikler, Hamat kalesi, Arap dili yazılı ürünleri, ülkelerin coğrafi durumları, doğal ve tarihi güzellikleri, kültürleri ve medeniyetleri, edebi ürünler, festivaller, göç, işsizlik, uluslararası örgütler, fikir ve düşünce farklılığı, köy ve kentte yaşam, Arap ülkelerinde eğitim, Oskar ödülleri, spor branşları, Dünya kupası, Dünya şehirleri, Dünya kütüphaneleri, Hieroglif yazısı, Osmanlı tarihi, Cahiliyye şiiri, Hicret, Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesi, İstanbul'un fethi gibi sayısız alt konulardan soruların sorulduğu görülmektedir.

- Sosyal Bilimlerin çalışma alanının sınırları diğer bilimlere göre daha geniş olduğundan bu alanda bulunan alt başlıkların diğer alanlara göre daha fazla olduğu görülmektedir.
- Soruların birçoğunun bu alanlardan birini kapsadığı gibi bazı soruların aynı anda iki alanı hatta bazen üç alanı dahi kapsadığı görülmektedir. Örneğin soruda güneş sisteminin yapısı anlatıldıktan sonra güneşin insan sağlığı üzerindeki etkilerinden de bahsedilmektedir. Görünürde fen bilimleri alanı gibi görülen bir soruda sağlık bilimleri alanı sorusu olabilmektedir. Yine cep telefonlarının yapısının anlatıldığı bir bağlamda cep telefonlarının insan sağlığı üzerindeki etkilerinden bahsedildiği bir ortamda bunun sosyal alışkanlıklarla ilişkisi üzerinde durulabilmektedir. Sorularda alan türü bakımından net bir ayırımın olduğu görülmemektedir. Bu nedenle de alan ayırımı yapan bir sınav dahi olsa bütün alanların kelime dağarcığına ve bilgi birikimine sahip olunması gerekmektedir.
- Sınavlarda güncel konulara da ağırlık verildiği görülmektedir. Özellikle bu tür sınavlara hazırlıkta bu konu gözden kaçırılmaması gereken bir durumdur. Sağlıktan siyasete, ekonomiden eğitime, spordan kültür ve medeniyete, sanattan edebiyata bütün konularda bunu görmek mümkündür. Örneğin son yıllarda yapılan sınavlarda sürekli olarak fosil yakıtın çevreye verdiği zarar, bunu önlemek için yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı, ozon tabakasının delinmesi, küresel ısınma ve bunun etkileri, cep telefonunun etkileri, sosyal medya kullanımı, son yıllarda büyük artış gösteren obezite ve bunun neden olduğu etkiler, kanser ve korunma yolları ile ilgili soruların yönetilmesi de bunu açıkça göstermektedir. Buradan hareketle günümüzün en güncel meselesi olan Kovid-19 özelinde salgınlar ve salgınlarla mücadele, Kovid-19'un dünya ekonomisi üzerindeki etkileri, onun alışkanlıklar üzerindeki etkileri vb. ile ilgili soruların yapılacak sınavlarda yer alabileceği mümkündür. Çünkü unutmayalım ki, eğitim sistemimiz hangi alanda eğitim yapılırsa yapılsın çevresindeki olayları yorumlayan bireyler istemektedir. Bu amaçta sorulan sorulara bu durum yansımaktadır.
- Sınavlarda gramer becerisini ölçen sorulardan daha çok adayın okuduğunu anlama becerisinin ve analiz, sentez yeteneğinin ölçüldüğü sorulara yer verildiği görülmektedir. Sorularda bir kaç soru ile yer verilen boşluk doldurma şeklindeki gramer tipi sorularda bile okuduğunu anlama yeteneğinin yoklandığı görülmektedir.

- Sınav sorularının bütün soru tiplerinde okuduğunu anlama ve çıkarımda bulunma özelliğinin adaydan istendiği görülmektedir.
- Soruların akademik düzeyde bir ölçmeyi amaçladığı ve bu nedenle de akademik konuların soru şeklinde yöneltildiği görülmektedir.
- Dil yeterliliğini ölçen bu üç sınava yapılan en büyük eleştiri dilin dört temel becerisini ölçmediği konusunda yapılmaktadır. Okuma becerisi için ölçme aracı olarak geçerliliği yüksek bir sınav olduğu söylenebilmesine rağmen dile hakim olma seviyesini ölçme aracı olarak geçerliliği yüksek bir ölçme aracı olmadığı konusunda eleştirilmektedir (Karaman, s. 7, 2015).

Dil yeterliliğini ölçen bu sınavların analizden sonra el-Cezire-net'in ile bu sınavlara hazırlıktaki etkinliğini örneklemek için önce el-Cezire-net internet sitesinde yer alan belli başlı konuların ve bazı alt başlıkların ifade edilmesi uygun olacaktır. el-Cezire-net İnternet portalı incelendiğinde aşağıdaki tabloda belirtilen belli başlı konulara yer verildiği görülmektedir. Bir sonraki tabloda ise bu konulara ait örnek bilgi ve haber başlıklarına ait örneklerle yer verilmiştir.

Tablo 8. el-Cezire-net Portalında Yer alan Belli Başlı Alanlar¹

سياسة	Politika	شخصيات	Önemli şahsiyetler
اقتصاد	Ekonomi	وثائق وأحداث	Belgeler ve olaylar
ثقافة	Kültür	دول	Devletler
رياضة	Spor	مدن ومناطق	Şehirler ve bölgeler
فن	Sanat	جيوش و حروب	Ordular ve savaşlar
تكنولوجيا	Teknoloji	منظمات وهياكل	Örgüt ve kuruluşlar
علوم	Bilimler	طب	Tıp
أسلوب حياة	Yaşam tarzı	مفاهيم ومصطلحات	kavram ve ıstılahlar
صحة	Sağlık	أخبار المرأة	Kadınlarla ilgili haberler
موضوعات متنوعة			
Çeşitli konular			

¹ Tabloda sadece yabancı dil sınavlarındaki sorular dikkate alındığı için el- Cezîre- net portalında yer alan alanlar azaltılmıştır.

Tablo 9. el-Cezire-net Portalında Yer alan Belli Başlı Alanlara Ait Örnek Bilgi ve Haber Başlıkları

شخصيات	وثائق وأحداث	مدن ومناطق	دول
"مشردون" بسبب كورونا.. لاعبو ووهان يعودون بعد أشهر من الترحال التشيك.. واحة منتظرة في صحراء أوروبا الكروية	فيلسوف إيطالي يقرع جرس الإنذار: الخوف من فقدان الحياة سيظهر سيف الاستبداد	تركيا.. حزمة تدابير اقتصادية جديدة لمواجهة كورونا ملايين الوظائف ومليارات الدولارات.. بالأرقام هذا ما ستخسره شركات الطيران في أزمة كورونا	ليبيا.. الوفاق تسقط طائرة إماراتية مسيرة وتضيق الخناق على قوات حفتر
تعثرهم أمام سلافيا براغ أفقدهم صوابهم.. لاعبو البرسا رفضوا المصافحة واستبدال القمصان	يوم عالمي صامت للتراث.. الثقافة "مغلقة" عالميا حتى إشعار آخر	بالأرقام.. ماذا قدمت الدول العربية لرفع عبء الديون عن المواطنين والشركات في أزمة كورونا؟	تغيرات متسارعة لمعادلة الحرب بليبيا.. أي دور لتركيا؟ كورونا.. مختبر ووهان يرد على اتهامات واشنطن وإسبانيا تلتقط أنفاسها وروسيا في صعود قياسي
أسلوب حياة	علوم	تكنولوجيا	فن
تأجيل شم النسيم.. العادة المصرية التي منعها رمضان وغيبتها الأوبئة الملل وسيلتك للابتكار.. 4 طرق مسلية تعيد النشاط للمبدع بداخلك هؤلاء تنبؤوا بفيروس كورونا قبل عقود ولم ينته إليهم أحد	نقص الأكسجين في مياه المحيطات ينذر بانقراض جماعي جديد "الباركود" الجيني يكشف بسرعة تطوّر وانتقال فيروس كورونا نجم وثقب أسود عملاق يؤكدان صحة نسبية أينشتاين	بسبب كورونا.. بريطانيا تسعى لإبعاد هواوي من عقود شبكة الجيل الخامس إحراق شبكات الجيل الخامس في بريطانيا خوفا من كورونا.. حقيقة علمية أم مؤامرة؟ كورونا يطيح بمؤتمرات التكنولوجيا.. بعد فيسبوك غوغل تلغي مؤتمر المطورين لهذا العام	جرعة كوميديا زائدة واستنساخ بنكهة مصرية.. رهانات المسلسلات الرمضانية 2020 الفن لمواجهة كورونا.. مواهب من الشرفات ومنازل تتحول إلى مسارح 9 أفلام تعلّم أطفالك القيم المهذبة على تنفليكس
مفاهيم ومصطلحات	منوعات	أخبار المرأة	صحة
الجرائم الإلكترونية.. عندما تصبح التقنية وسيلة للإجرام قرصنة الإنترنت يترصدون بك في بحر افتراضي "عيد الوالدين".. تقليد جذوره مسيحية فكيف يحتفل به؟	شاهد.. في زمن الحجر أسود البحر تتحول مطمئنة بشوارع الأرجنتين الماعز في ويلز والذئب في سان فرانسيسكو.. كورونا يفتح شوارع المدن للحيوانات البرية بعد انتشار كورونا.. الصين تواجه تحديا كبيرا لحظر تجارة الحيوانات البرية	دليلك للحد من المواجهات والمناقشات بين أطفالك في أيام الحجر الصحي كيف تحمين عائلتك وبيتك؟.. الأمهات أمام مخاطر كورونا 13 طريقة خاطئة عليك تجنبها عند تنظيف وجهك	معزولة عن الزلازل وتستوعب 32 ألف مراجع يوميا.. تركيا تفتتح مدينة طبية جديدة كيف تموت الأوبئة؟ هل رسبت منظمة الصحة العالمية في امتحان كورونا؟

طب	منظمات وهيئات	جيوش و حروب
سرطان العظام	الجمعية العامة للأمم المتحدة	القوات الأمريكية بسوريا.. هذه
الخمير	اليونسكو	أهدافها ومواقعها
التلوث الغذائي.. من الإسهال حتى السرطان	الأمم المتحدة	الحرب العالمية الأولى.. الأسباب والأطراف والخسائر
		القواعد العسكرية الغربية في الشرق الأوسط

Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (ÖSYM) tarafından uygulanmakta olan Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı (YDS), Yükseköğretim Kurumları Yabancı Dil Sınavı (YKS) ve Yükseköğretim Kurumları Yabancı Dil Sınavı (YÖKDİL) sınavlarında sorulan soruların alan ve bu alanların alt konularına göre tasnif edilerek yapılan yukarıdaki tablolar ile el-Cezire-net portalında yer alan konu başlıkları ve bu başlıklara ait alt konular karşılaştırıldığında el-Cezire-net portalında yer alan konu ve haber başlıklarının sınav konularını kapsadığı çok açık bir şekilde görülmektedir. Ayrıca aşağıdaki örnekte de görüleceği gibi el-Cezire-net portalında sorular sorunun benzeri daha çok metin ve haberin olduğu görülmektedir. Bu durum adayın sorulan konu ile ilgili daha çok bilgi, kelime ve cümle yapıları ile karşılaşmasını sağlamaktadır.

Böylece aday başta hızlı okuma ve anlama becerisi kazanmakta bu da adaya doğru cevap oranını artırdığı gibi birçok aday için bu tür sınavlarda en büyük problemlerden biri olan zamanı kullanma konusunda avantaj sağlamaktadır.

Tablo 10. Sınav Soruları Konuları ile el-Cezire-Net Portalında Yer Alan Belli Başlı Alanlara Ait Örnek Bilgi ve Haber Başlıklarının Örneklenerek Karşılaştırılması

Sınav Soru Konusu	el-Cezire- net Konu Başlığı
Çevre Kirliliği	البيئة في غزة.. تلوث واستنزاف لموارد محدودة
	3.4 ملايين شخص يموتون سنويا بسبب تلوث المياه
	الاحتباس الحراري.. كيف تؤثر الأنشطة البشرية على تلوث البيئة؟
	البلاستيك خطر دائم على الكائنات البحرية
	مشروع هولندي للحد من تلوث البيئة بالبلاستيك
	شواطئ الكويت.. سموم التلوث تفتك بالبيئة البحرية
تلوث البيئة يزيد مخاطر الإصابة بالسرطان بغزة	
تلوث البحار.. زئبق وملوثات أخرى تهدد الحامل وطفلها	
نفايات المستوطنات الكيميائية تلوث بيئة الفلسطينيين	

ولاية ميشيغن وحدها تلوث البيئة أكثر من نيجيريا
تلوث نهر سبو يهدد سكان ثمانين مدينة مغربية
مخاطر الوقود الأحفوري على البيئة في المغرب

الشمس والجلد

الشمس وفيتامين "د"

ناسا تطلق مهمة لـ "لمس الشمس"

سيناريوهات الحياة.. ماذا لو اختفت الشمس فجأة؟

كيف تحمي النباتات نفسها من أضرار أشعة الشمس؟

ضربة الشمس

العلماء يستبشرون.. هل عادت الشمس لولادة البقع الشمسية مرة أخرى؟

فلوريدا.. "ولاية الشمس المشرقة"

هل دخلت الشمس في سبات عميق حقاً؟!

لماذا يكون الفضاء بارداً جداً إذا كانت الشمس حارة جداً؟

أقل سطوعاً من مثيلاتها.. هل تمرّ الشمس بأزمة منتصف العمر؟

شاهد غروب الشمس فوق الكواكب الأخرى.. ناسا تصنع محاكاة رائعة لها

أين وكيف تشاهده؟ كسوف حلقي نادر للشمس صباح الخميس

باستخدام أشعة الشمس.. علماء يحولون البلاستيك لمواد كيميائية مفيدة

تعرف على فيتامين "د" .. فيتامين الشمس

إنها تمطر على الشمس أيضاً

هل تنتهي طاقة الشمس قريباً؟

ابن الهيثم.. أول من درس عدسة العين

الزهرابي.. أول من استخدم خيوط أمعاء الحيوانات بالجراحة

ابن أبي أصيبعة.. صاحب طبقات الأطباء

ابن البيطار.. شهيد العلم

ألبرت أينشتاين.. عبقرى تاه في دهاليز السياسة!

ابن النفيس.. أول من أوصى بالاعتدال بالملح

الرازي.. صاحب الحاوي وطبيب العرب الأول

عمر الخيام.. مزيج أدب وعلم وفلسفة يوحي بتعدد الخيامين

الجويني إمام الأئمة في زمانه وأعجوبة دهره وأوانه

أبو حامد الغزالي حجة الإسلام وناطقة الأعلام في ذلك الزمان

شباب تصدروا ميادين الاجتهاد والتصنيف.. البخاري يؤلف وعمره 18 والغزالي يجلس

للتدريس العالي بسن الـ 20

Güneş

Biyografi

Osmanlı Tarihi

سنة أسباب أدت إلى سقوط الإمبراطورية العثمانية
هل كان العرب سببا في سقوط الخلافة العثمانية؟
ما هي العوامل التي أدت لانحيار الدولة العثمانية؟
موقف الدولة العثمانية من أحداث الأرمن
انقلاب 1909 العسكري الذي أضع الدولة العثمانية
بدايات عصر النهضة الفرنسية جاءت من تحالفهم مع الدولة العثمانية
سليمان القانوني.. لماذا دخلت الدولة بموته عصر الانحدار؟
دولة السلطان سليمان القانوني.. عهد القوة والحكمة والقانون
فجرُ العثمانيين في البلقان

Kanser Hastalığının Çeşitleri, Belirtileri, Nedenleri, Korunma Yolları ve Tedavisi

سرطان الكبد
سرطان القولون
سرطان الرئة
لماذا يعرف سرطان المبيض بالقاتل الصامت؟
سرطان عنق الرحم
سرطان الثدي يصيب الصغيرات أيضا.. كيف تنجحين في المواجهة المبكرة؟
تعرفي على أعراض سرطان الثدي
سرطان البنكرياس الأكثر فتكا
سرطان البروستات.. الأعراض والعلاج والوقاية
ما هو سرطان الثدي؟
سرطان المعدة
ما أعراض سرطان المعدة؟
سرطان الرئة يفاقم الإصابة بارتفاع ضغط الدم الرئوي
سرطان الكبد.. يتسلل خلسة ويهاجم
سرطان الفم.. حصاد التدخين والخمر
حماية طبقة الأوزون منعت ملايين حالات سرطان الجلد

Çalışmanın bu bölümünde el-Cezire net portalında yer alan bir haber başlığından hareketle dil yeterliliğini ölçen bu tür sınavlara hazırlıkta portalın ne kadar etkin olduğu başka bir açıdan ortaya konulmak istenmiştir.

ÖSYM tarafından yapılan sınavlarda yer alan alan ve konu başlıklarının portalda yer alan konu başlıkları ile örtüşükleri gibi portalda yer alan datalarda konular ile ilgili sayısız metinlerin bulunduğu da görülmektedir. Çalışmada fazla yer almaması için sadece örnekler üzerinde hareket edilmiştir.

Bu örneklerden seçilmiş aşağıdaki metin ÖSYM tarafından yapılan bu tür sınavlara hazırlıkta adayın nasıl bir okuma yapacağı ve bu bilgilerin nasıl ölçme ve değerlendirme sorularına çevrilebileceği ile ilgili ipucu vermesi açısından önemlidir.

“İstanbul Türk ekonomisinin atan kalbi” adlı metin sınav soru türleri olan boşluk doldurma, cümle tamamlama, paragraf, cümle çeviri, anlam bütünlüğünü bozan cümleyi bulma, anlam bütünlüğünü sağlayan cümleyi bulma, anlamca yakın cümleyi bulma, konuşma tamamlama soruları oluşturularak portaldaki metinlerin sınava hazırlıktaki etkinliğinin ne kadar büyük olduğu görülmektedir.

İسطنبول.. القلب النابض للاقتصاد التركي

أكبر مدن تركيا وعاصمتها الاقتصادية والسياحية والثقافية، تعد من أهم المدن بحكم موقعها الجغرافي المركزي المتميز، ومكانتها الدينية والثقافية، وطبيعتها الخلابة. قال القائد الفرنسي نابليون بونابرت لما دشنها: لو كان العالم بلدا واحدا لكانت عاصمته هذه المدينة بلا منازع.

الموقع

تقع إسطنبول في إقليم مرمرة شمال غربي تركيا، ويحدها من الشمال البحر الأسود، ومن الجنوب بحر مرمرة، ومن الغرب محافظة تكيرداغ، ومن الشرق محافظتا صكاريا وكوجالي. يقسم مضيق البوسفور مدينة إسطنبول إلى قسمين شرقي وغربي، يقع الشرقي في قارة آسيا (شبه جزيرة كوجالي) والغربي (شبه جزيرة تشاتالجا) في قارة أوروبا شرقي منطقة تراقيا الواقعة جغرافيا جنوب شرقي البلقان، ويعد موقعها من أفضل المواقع الدفاعية في العالم. تبلغ مساحة محافظة إسطنبول الكلية 5461 كيلومترا مربعا، وتبلغ مساحة اليابسة منها 5343 كيلومترا مربعا، بينما تبلغ مساحة المدينة المركزية 1830 كيلومترا مربعا، وتنقسم إداريا إلى 39 بلدية منها 27 بلدية تشكل المدينة المركزية.

تتميز المدينة بمناخ معتدل، وغالبا ما يكون صيفها مرتفع الحرارة رطبا، ويكون شتاؤها باردا مطرا وتتساقط خلاله الثلوج غالبا، بينما يعتدل الجو في الربيع والخريف وتتساقط أمطار متفرقة.

السكان

يقطن في إسطنبول نحو 14 مليونا و804 آلاف و116 شخصا، يشكلون 18.5% من إجمالي عدد سكان تركيا، وفق معطيات هيئة الإحصاء (حكومية) عن عام 2016. وتشتهر المدينة بتنوعها العرقي والديني، ولذلك ما زالت تحمل مكانة مرموقة عند أتباع مختلف الطوائف الدينية. يشكل المسلمون السنة الأغلبية، وهناك عدة أقليات، أهمها: العلويون الذين يعدون أكبر أقلية دينية في إسطنبول، والمسيحيون الروم الأرثوذكس، والمسيحيون الأرمن الأرثوذكس، والمسيحيون الكاثوليك الشرقيون، والشوام اللاتين، واليهود السفارديم وبعض اليهود الأشكناز.

التاريخ

عرفت المدينة عبر التاريخ بأسماء عديدة، أهمها: مدينة بيزنطة، والقسطنطينية، والأستانة، وإسلامبول، ويعود تاريخ سكنها إلى العصر الحجري الحديث، حيث أظهرت عمليات الحفر آثارا تدل على أنها كانت مأهولة في الألفية السابعة قبل الميلاد، وهذا يعني أنها كانت مأهولة قبل تشكل مضيق البوسفور. في منتصف القرن السابع قبل الميلاد أسس المهاجرون الميغاريون الإغريق مدينة بيزاس بمنطقة سراي بورنو (عند نقطة التقاء القرن الذهبي ببحر مرمرة) في الطرف الأوروبي من إسطنبول، وعام 330 اختار قسطنطين الأول بيزنطة عاصمة رسمية للإمبراطورية الرومانية وغير اسمها إلى القسطنطينية. عند انقسام الإمبراطورية الرومانية عام 395 إلى

إمبراطوريتين شرقية وغربية بعد وفاة الإمبراطور ثيودوسيوس الأول، أصبحت القسطنطينية عاصمة الإمبراطورية الشرقية، وروما عاصمة الإمبراطورية الغربية.

ازدهرت المدينة في هذه المرحلة بشدة وتعاظمت مكائنها الدينية والتجارية والسياسية والعسكرية، فمن الناحية الدينية أصبحت عاصمة للمسيحيين الروم الأرثوذكس وكنيستها "آيا صوفيا" من الأماكن المقدسة عندهم. بعد ظهور الإسلام وتوسع المسلمين في العالم بالقرن السابع الميلادي كانت القسطنطينية إحدى وجهات حركة الفتوحات، رغبة في تحقيق بشارة النبي مُحَمَّد ﷺ الواردة في قوله "لنفتحن القسطنطينية؛ فلنعم الأمير أميرها ولنعم الجيش ذلك الجيش". توجهت لفتحها عدة جيوش في فترة الخلافة الأموية لكنها جميعها باءت بالفشل بسبب حصانتها ومكائنها العالية في قلوب البيزنطيين الذين استماتوا في الدفاع عنها، إلا أن هذه الهجمات أضعفت كثيرا قوة الدولة البيزنطية. هاجمها الصليبيون الكاثوليك -نتيجة لصراعهم التاريخي مع الروم الأرثوذكس- عام 1204 خلال الحملة الصليبية الرابعة التي توجهت إلى الشرق، فاحتلوها ونهبوها وارتكبوا مذابح فيها. استطاع العثمانيون تدريجيا السيطرة على أراضي الدولة البيزنطية بالأناضول، فسيطروا على أهم المدن مثل بورصة وإزميت التي تشكل البوابة الشرقية البرية للقسطنطينية، وعلى غاليبولي المشرفة على مضيق الدردنيل، ثم توسعوا غرب المدينة في تراقيا وسيطروا على أدرنة، ووصلت حروبهم إلى بلغاريا واليونان، وبهذا ضيقوا الحناق على المدينة وعزلوها تماما عما حولها. سقطت القسطنطينية يوم 29 مايو/أيار 1453 في أيدي العثمانيين بقيادة السلطان مُحَمَّد الثاني الملقب بالفاتح بعد حصارها لمدة 53 يوما، وبعد عمليات عسكرية معقدة لتجاوز خطوط الدفاع التي تحمي المدينة من البر والبحر. بعد الفتح العثماني، نقل الفاتح عاصمة الدولة العثمانية من أدرنة إلى القسطنطينية التي أصبح اسمها إسلامبول (أي مدينة الإسلام) وبدأت مرحلة جديدة في تاريخ المدينة. عمل العثمانيون على إعادة إسطنبول إلى مكائنها السابقة حضاريا واقتصاديا وسياسيا، وسرعان ما ازدهرت من جديد لتكون مثالا على مجتمع غني ومتعدد الثقافات.

تعد إسطنبول المركز الاقتصادي الأهم في تركيا، فهي توفر فرص عمل لـ 20% من الأيدي العاملة، وتسهم بـ 22% من الناتج القومي، ويؤخذ منها 40% من مجموع الضرائب بالدولة، وتنتج 55% من الصادرات. ويبلغ نصيب إسطنبول من الناتج المحلي الإجمالي نحو 622 مليارا و 762 مليون ليرة (175 مليار دولار) عام 2014، مما يشير إلى أن المدينة تملك ثلث الناتج المحلي الإجمالي للبلاد. ويصل نصيب الفرد من إجمالي الدخل القومي نحو 12.12 ألف دولار عام 2014، في حين وصل هذا الرقم بمدينة إسطنبول إلى 19.9 ألف دولار.

وتشير معطيات هيئة الإحصاء التركية إلى أن عائدات الصادرات التركية بلغت 142.5 مليار دولار خلال العام المنصرم، بلغ نصيب إسطنبول منها 76.2 مليارا بما يعادل 53.4%.

من أبرز زراعات إسطنبول القطن والفاكهة ودوار الشمس والزيتون والتبغ، ومن أهم صناعاتها المنتجات الغذائية والمنسوجات والزيوت والمطاط والمنتجات الجلدية والكيميائية، والمستحضرات الصيدلانية والإلكترونيات والزجاج وتجميع الآلات.

تعتبر السياحة من أهم الأنشطة الاقتصادية في إسطنبول، وتسهم بنسبة كبيرة من دخل المدينة بفضل البنية التحتية المتميزة لخدمة السياح الذين يتزايد عددهم سنويا بشكل كبير، حيث بلغ عام 2013 عشرة ملايين و 474 ألف سائح. تستضيف إسطنبول فعاليات وبرامج ومهرجانات في مختلف المجالات العلمية والفنية والثقافية والاقتصادية والسياسية، ما يسهم في جذب الأنظار نحوها وزيادة دخلها، وتقول إحصائيات إن 35 مليارديرا يعيشون فيها، مما يضع المدينة بالمرتبة الرابعة عالميا من حيث عدد الأغنياء القاطنين فيها.

معالم

اكتسبت مناطق وميادين عامة في إسطنبول شهرة عالمية عبر التاريخ، مثل ميدان تقسيم وشارع الاستقلال القريب منه، وتعتبر بعض الموانئ فيها أيضا من المعالم المهمة مثل ميناء أمينونو ويني كابي. تشتهر بالمساجد الكبيرة التاريخية ذات الملامح العثمانية البارزة كجامع

السليمانية وشيخ زادة والسلطان أحمد والفتح والجامع الجديد وجامع أبي أيوب الأنصاري وغيرها، ومن أبرز ملامحها كاتدرائية آيا صوفيا التي حولها المسلمون في العهد العثماني إلى جامع، ثم حولها مصطفى كمال أتاتورك إلى متحف. تزدهر بها المتاحف الشهيرة مثل بانوراما 1453 الذي يجسد بالأبعاد الثلاثية سيرة فتح المدينة، ومتحف توب كابي (الباب العالي) الشهير، ومتحف دولة بهجت الذي حكم العثمانيون فيه الدولة خلال الأعوام المائة الأخيرة من عمرها. تشتهر إسطنبول أيضا بكثير من الحدائق الغناء، مثل حديقة "غولخانه" والحمامات التركية القديمة ودور السينما والمقاهي (el-Cezire-net)

Soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

عرفت المدينة عبر التاريخ بأسماء عديدة، أهمها: مدينة بيزنطة، والقسطنطينية، والأستانة، وإسلامبول، ويعود تاريخ سكنها إلى العصر الحجري الحديث، حيث أظهرت عمليات الحفر آثارا تدل على أنها كانت مأهولة في الألفية السابعة قبل الميلاد، وهذا يعني أنها كانت مأهولة قبل تشكل مضيق البوسفور. في منتصف القرن السابع قبل الميلاد أسس المهاجرون الميغاريون الإغريق مدينة بيزاس بمنطقة سراي بورنو (عند نقطة التقاء القرن الذهبي ببحر مرمر) في الطرف الأوروبي من إسطنبول، وعام 330 اختار قسطنطين الأول بيزنطة عاصمة رسمية للإمبراطورية الرومانية وغير اسمها إلى القسطنطينية. عند انقسام الإمبراطورية الرومانية عام 395 إلى إمبراطوريتين شرقية وغربية بعد وفاة الإمبراطور ثيودوسيوس الأول، أصبحت القسطنطينية عاصمة الإمبراطورية الشرقية، وروما عاصمة الإمبراطورية الغربية. ازدهرت المدينة في هذه المرحلة بشدة وتعاضمت مكانتها الدينية والتجارية والسياسية والعسكرية، فمن الناحية الدينية أصبحت عاصمة للمسيحيين الروم الأرثوذكس وكنيستها "آيا صوفيا" من الأماكن المقدسة عندهم. بعد ظهور الإسلام وتوسع المسلمين في العالم بالقرن السابع الميلادي كانت القسطنطينية إحدى وجهات حركة الفتوحات، رغبة في تحقيق بشارة النبي مُحَمَّد ﷺ الواردة في قوله "لنتفتحن القسطنطينية؛ فلنعم الأمير أميرها ولنعم الجيش ذلك الجيش". توجهت لفتحها عدة جيوش في فترة الخلافة الأموية لكنها جميعها باءت بالفشل بسبب حصانيتها ومكانتها العالية في قلوب البيزنطيين الذين استماتوا في الدفاع عنها، إلا أن هذه الهجمات أضعفت كثيرا قوة الدولة البيزنطية.

ما العنوان المناسب للنص؟

- A) القلب النابض للاقتصاد التركي
B) تاريخ إسطنبول
C) متى أصبحت القسطنطينية عاصمة الإمبراطورية الشرقية؟
D) ما هي المواقع التاريخية في إسطنبول؟
E) من الذي فتح إسطنبول؟

ما هي الكلمة التي يمكن أن تحل محل كلمة "ازدهرت" التي تحتها خط في النص؟

- A) انسحبت
B) انقلبت
C) انكشفت
D) اندثرت
E) تقدمت

يمكن الاستخراج من النص؟

- A) عرفت المدينة عبر التاريخ بالاسم وإسلامبول فقط
B) يوجد العديد من الحضارة في إسطنبول
C) في منتصف القرن السادس قبل الميلاد أسس المهاجرون الميغاريون الإغريق مدينة بيزاس بمنطقة سراي بورنو.
D) فتح الإمبراطور ثيودوسيوس الأول، أصبحت القسطنطينية عاصمة الإمبراطورية الشرقية، وروما عاصمة الإمبراطورية الغربية.
E) ازدهرت المدينة بعد ظهور الإسلام بشدة وتعاضمت مكانتها الدينية والتجارية والسياسية والعسكرية، فمن الناحية الدينية أصبحت عاصمة للمسيحيين الروم الأرثوذكس وكنيستها "آيا صوفيا" من الأماكن المقدسة عند المسلمين.

ما الذي لا يمكن استنتاجه من النص أعلاه؟

- A) بعد ظهور الإسلام وتوسع المسلمين في العالم بالقرن السابع الميلادي كانت القسطنطينية إحدى وجهات حركة الفتوحات، رغبة في تحقيق بشارة النبي مُحَمَّد ﷺ الواردة في قوله.
B) أظهرت عمليات الحفر آثارا تدل على أنها كانت مأهولة في الألفية السابعة قبل الميلاد.
C) انقسم الإمبراطورية الرومانية عام 395 إلى إمبراطوريتين شرقية وغربية بعد وفاة الإمبراطور ثيودوسيوس الأول
D) عرفت المدينة عبر التاريخ بأسماء عديدة
E) توجهت لفتحها عدة جيوش في فترة الخلافة الأموية وجميعها نجحت.

Sorularda, karşılıklı konuşmanın boş bırakılan kısmını tamamlayabilecek ifadeyi bulunuz.

علي:

- أكبر مدن تركيا وعاصمتها الاقتصادية والسياحية والثقافية، تعد من أهم المدن بحكم موقعها الجغرافي المركزي المتميز، ومكانتها الدينية والثقافية، وطبيعتها الخلابة

محمد:

- أين تقع إسطنبول في تركيا؟

علي:

- تقع إسطنبول في إقليم مرمره شمال غربي تركيا، ويحدها من الشمال البحر الأسود، ومن الجنوب بحر مرمره، ومن الغرب محافظة تكيرداغ، ومن الشرق محافظتنا صكاريا وكوجالي.

محمد:

بأي أسماء عرفت المدينة عبر التاريخ؟

علي:

- A) يقسم مضيق البوسفور مدينة إسطنبول إلى قسمين شرقي وغربي، يقع الشرقي في قارة آسيا (شبه جزيرة كوجالي) والغربي (شبه جزيرة تشاتالجا) في قارة أوروبا
- B) أصبحت القسطنطينية عاصمة الإمبراطورية الشرقية، روما عاصمة الإمبراطورية الغربية.
- C) تتميز المدينة بمناخ معتدل، وغالبا ما يكون صيفها مرتفع الحرارة رطبا.
- D) مدينة بيزنطة، والقسطنطينية، والأستانة، وإسلامبول
- E) توجهت لفتحها عدة جيوش في فترة الخلافة الأموية لكنها جميعها باءت بالفشل بسبب حصانيتها ومكانتها العالية في قلوب البيزنطيين الذين استماتوا في الدفاع عنها

Sorularda, verilen cümleyi uygun şekilde tamamlayan ifadeyi bulunuz.

-----، أصبحت القسطنطينية عاصمة الإمبراطورية الشرقية.

- A) ازدهرت المدينة في هذه المرحلة بشدة وتعاضمت مكائنها الدينية والتجارية والسياسية والعسكرية
- B) بعد ظهور الإسلام وتوسع المسلمين في العالم بالقرن السابع الميلادي كانت القسطنطينية إحدى وجهات حركة الفتوحات
- C) عند انقسام الإمبراطورية الرومانية عام 395 إلى إمبراطوريتين شرقية وغربية بعد وفاة الإمبراطور ثيودوسيوس الأول
- D) استطاع العثمانيون تدريجيا السيطرة على أراضي الدولة البيزنطية بالأناضول
- E) سقطت القسطنطينية يوم 29 مايو/أيار 1453 في أيدي العثمانيين بقيادة السلطان محمد الثاني الملقب بالفاتح بعد حصارها لمدة 53 يوما

Sorularda, cümlede boş bırakılan yerlere uygun düşen sözcük veya ifadeyi bulunuz.

بعد الفتح العثماني، نقل الفاتح عاصمة الدولة العثمانية من أدرنة إلى القسطنطينية ---- أصبح اسمها إسلامبول (أي مدينة الإسلام) وبدأت مرحلة جديدة في تاريخ المدينة.

- A) التي B) الذي C) اللذين
- D) الذين E) اللاتي

Sorularda, cümlede boş bırakılan yerlere uygun düşen sözcük veya ifadeyi bulunuz.

استطاع العثمانيون ---- السيطرة على أراضي الدولة البيزنطية بالأناضول، فسيطروا على أهم المدن مثل بورصة وإزميت التي تشكل البوابة الشرقية البرية للقسطنطينية

- A) تكلمنا B) تدريجيا C) نسبيا
- D) توسعا E) تراجعاً

Sorularda, aşağıdaki parçada numaralanmış yerlere uygun düşen sözcük veya ifadeyi bulunuz.

من أبرز زراعات إسطنبول القطن والفاكهة ودوار الشمس والزيتون والتبغ، و (1) ----- صناعاتها المنتجات الغذائية والمنسوجات والزيتون والمطاط والمنتجات الجلدية والكيميائية، والمستحضرات الصيدلانية والإلكترونيات والزجاج وتجميع الآلات. تعتبر السياحة من أهم الأنشطة الاقتصادية في إسطنبول، و (2) ----- بنسبة كبيرة من دخل المدينة بفضل البنية التحتية المتميزة لخدمة السياح الذين ----- (3) عددهم سنويا بشكل كبير، (4) ----- بلغ عام 2013 عشرة ملايين و474 ألف (5)----- .تستضيف إسطنبول فعاليات وبرامج ومهرجانات في مختلف المجالات العلمية والفنية والثقافية والاقتصادية والسياسية.

1.

- A) على الأقل B) عن كتب C) من أهم
D) ورغم حيث E) لا بد من

2.

- A) يحدق B) تسهم C) يخاطر
D) يتوصل E) يتسبب

3.

- A) يتزايد B) يخوض C) يتنازل
D) يفوق E) يخفق

4.

- A) حينما B) بينما C) طالما
D) حيث E) أثناء

5.

- A) سائحون B) سائحين C) سائحان
D) سائحا E) سائح

Sorularda, verilen Arapça cümleye anlamca en yakın Türkçe cümleyi, Türkçe cümleye anlamca en yakın Arapça cümleyi bulunuz.

عند انقسام الإمبراطورية الرومانية عام 395 إلى إمبراطوريتين شرقية وغربية بعد وفاة الإمبراطور ثيودوسيوس الأول، أصبحت القسطنطينية عاصمة الإمبراطورية الشرقية.

A) İmparator I. Theodoros'un ölümünden sonra 395 yılında Doğu ve Batı imparatorluklarına bölünen Roma İmparatorluğu, İstanbul'u Doğu İmparatorluğu'nun başkenti yapmıştır.

B) Roma İmparatorluğu, İmparator I. Theodoros'un ölümünden sonra Doğu ve Batı imparatorluklarına bölündüğünde, İstanbul 395 yılında Doğu İmparatorluğu'nun başkenti olmuştur.

C) I. Roma İmparatorluğu, İmparator Theodoros'un ölümünden sonra 395 yılında bölündüğünde, İstanbul Doğu ve Batı imparatorluklarına başkentlik yapmıştır.

D) Roma İmparatorluğu, İmparator I. Theodoros'un ölümünden sonra 395 yılında Doğu ve Batı imparatorluklarına bölündüğünde, İstanbul Doğu İmparatorluğu'nun başkenti olmuştur.

E) Roma İmparatorluğu, İmparator I. Theodoros'un tahta geçmesinden sonra 395 yılında Doğu ve Batı imparatorluklarına bölünmüş, İstanbul Doğu İmparatorluğu'nun başkenti olarak ilan edilmiştir.

Sorularda, verilen Arapça cümleye anlamca en yakın Türkçe cümleyi, Türkçe cümleye anlamca en yakın Arapça cümleyi bulunuz.

Osmanlılar, İstanbul'u eski medenî, ekonomik ve siyasî statüsüne kavuşturmak için çalıştılar.

- A) عمل العثمانيون على إعادة إسطنبول إلى مكانتها السابقة حضاريا واقتصاديا وسياسيا.
- B) أعاد العثمانيون إسطنبول إلى وضعها المدني والاقتصادي والسياسي السابق.
- C) قام العثمانيون بتحسين الوضع المدني والاقتصادي والسياسي في إسطنبول
- D) أعاد العثمانيون وضع إسطنبول المدني والاقتصادي والسياسي إلى حالتها الجيدة السابقة.
- E) عمل العثمانيون على استعادة الوضع المدني والاقتصادي والسياسي الجيد السابق لإسطنبول.

Cümleler sırasıyla okunduğunda parçanın anlam bütünlüğünü bozan cümleyi bulunuz.

- (I) تقع إسطنبول في إقليم مرمره شمال غربي تركيا (II) ويحدها من الشمال البحر الأسود، ومن الجنوب بحر مرمره، ومن الغرب محافظة تكيرداغ، ومن الشرق محافظتا صكاريا وكوجالي (III) يقسم مضيق البوسفور مدينة إسطنبول إلى قسمين شرقي وغربي، يقع الشرقي في قارة آسيا (شبه جزيرة كوجالي) والغربي (شبه جزيرة تشاتالجا) في قارة أوروبا شرقي منطقة تراقيا الواقعة جغرافيا جنوب شرقي البلقان (IV) عرفت المدينة عبر التاريخ بأسماء عديدة، أهمها: مدينة بيزنطة، والقسطنطينية، والأسطانية، وإسلامبول، ويعود تاريخ سكنها إلى العصر الحجري الحديث (V) تبلغ مساحة محافظة إسطنبول الكلية 5461 كيلومترا مربعا، وتبلغ مساحة اليابسة منها 5343 كيلومترا مربعا، بينما تبلغ مساحة المدينة المركزية 1830 كيلومترا مربعا
- A) I B) II C) III D) IV E) V

Sorularda, verilen cümleye anlamca en yakın cümleyi bulunuz.

أصبحت إسطنبول عاصمة الخلافة الإسلامية عام 1517 حين أُعلن السلطان العثماني سليم الأول خليفة للمسلمين.

- A) أصبحت إسطنبول عاصمة الخلافة الإسلامية عام 1517 بإعلان السلطان العثماني سليم الأول كخليفة للمسلمين.
- B) كانت إسطنبول أول عاصمة للخلافة الإسلامية عندما تم إعلان السلطان العثماني سليم الأول خليفة للمسلمين عام 1517.
- C) أصبحت إسطنبول عاصمة الخلافة الإسلامية في عام 1517، ونتيجة لذلك، تم إعلان السلطان العثماني سليم الأول خليفة للمسلمين.
- D) أصبحت إسطنبول عاصمة الخلافة الإسلامية عام 1517 بعد أن أعلن السلطان العثماني سليم الأول خليفة للمسلمين.
- E) بعد إعلان الخلافة، أصبح السلطان العثماني سليم الأول خليفة للمسلمين وعاصمة الخلافة الإسلامية في إسطنبول عام 1517.

Sorularda, boş bırakılan yere, parçada anlam bütünlüğünü sağlamak için getirilebilecek cümleyi bulunuz.

- اكتسبت مناطق وميادين عامة في إسطنبول شهرة عالمية عبر التاريخ، ----، وتعتبر بعض الموانئ فيها أيضا من المعالم المهمة مثل ميناء أمينونو وبني كايي.
- A) تشتهر بالمساجد الكبيرة التاريخية ذات الملامح العثمانية البارزة كجامع السليمانية وشيخ زادة والسلطان أحمد والقاتح والجامع الجديد وجامع أبي أيوب الأنصاري وغيرها
- B) مثل ميدان تقسيم وشارع الاستقلال القريب منه
- C) تزدهر بها المتاحف الشهيرة مثل بانوراما 1453 الذي يجسد بالأبعاد الثلاثية سيرة فتح المدينة.
- D) مثل حديقة "غولخانه" والحمامات التركية القديمة ودور السينما والمقاهي
- E) ومن أبرز ملامحها كاتدرائية آيا صوفيا التي حولها المسلمون في العهد العثماني إلى جامع.

SONUÇ

Çalışmamızda ÖSYM'nin yaptığı YDS, YKS ve YÖKDİL gibi sınavların dil yeterliliğini ölçmede kullandığı yöntemi incelenmiş, dil yeterliliğinin tespitindeki bu metodun belirlenmesinin ardından bu tür sınavlarda becerilerin ortaya konulmasında medya araçlarından el-Cezire net portalının dil yeterliliğini ölçme sınavlarında önemi ortaya konulmak istenmiştir.

Çalışmada bu sınav soruları ile el-Cezire-net portalında yer alan farklı alana ait bilgilerin karşılaştırılarak sınav sorularındaki konular ile ne kadar örtüştükleri ortaya konulmuştur. Yapılan bu karşılaştırma sonunda el-Cezire-net portalında yeralan alan konu başlıkları ve bu başlıklara ait alt konuların haber başlıklarının sınav konularını kapsadığı çok açık bir şekilde görülmektedir. Ayrıca el-Cezire-net portalında sorular soruların benzeri daha çok metin ve haberin olduğu tespit edilmiştir. Bu durum adayın sorulan konu ile ilgili daha çok bilgi, kelime ve cümle yapıları ile karşılaşmasını sağlamaktadır. Böylece aday hızlı okuma ve anlama becerisi kazanmakta bunun sonucunda da adayın sorulara verdiği doğru cevap oranı artmaktadır. Ayrıca portal birçok aday için bu tür sınavlarda en büyük problemlerden biri olan zamanı kullanma konusunda da avantaj sağlamaktadır.

KAYNAKÇA

- el-CEZİRE-NET*. (tarih yok). Ağustos 15, 2020 tarihinde إسطنبول .. القلب النابض للاقتصاد التركي :
<https://www.aljazeera.net/encyclopedia/citiesandregions/2014/12/23/%D8%A5%D8%B3%D8%B7%D9%86%D8%A8%D9%88%D9%84> adresinden alındı.
- KARAMAN, F. (January 2015,). Yabancı Dil Sınavının Ölçme Aracı Olarak İncelenmesi. *Route Educational and Social Science Journal* , 1-8.
- TASA, M. & , Furat, A.(2012). Arapça Öğretiminde Web Tabanlı Bir Ölçme Değerlendirme Sistemi Geliştirilmesi. *Marife* , 9-24.